

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Jaroslav Nič

Název bakalářské práce: Téma volby v románech *Sophie's Choice* Williama Styrona a *Nineteen Eighty-Four* George Orwella / The Theme of Choice in William Styron's *Sophie's Choice* and George Orwell's *Nineteen Eighty-Four*

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Kamila Vránková, PhD.

Oponentka bakalářské práce: Mgr. Renata Janktová, MA, PhD.

I. Cíl práce a jeho naplnění:

1. Cíl práce byl stanoven a naplněn v souladu s tématem
2. Cíl práce byl naplněn s drobnými nedostatky
3. Cíl práce byl adekvátní, ale jen částečně naplněný
4. Stanovený cíl nebyl naplněn

II. Struktura práce:

1. Logická, jasná a přehledná
2. Přiměřená
3. Uspokojivá
4. Nevhodná

III. Práce s literaturou:

1. Výborná: zvoleny a použity vhodné prameny v patřičném rozsahu
2. Velmi dobrá práce s adekvátními prameny v patřičném rozsahu
3. Průměrná práce s literaturou
4. Slabá, chybná nebo nedostačující

IV. Formální stránka:

1. Odpovídá všem stanoveným požadavkům
2. Obsahuje drobné formální chyby
3. Nesplňuje některé zásadní požadavky
4. Nesplňuje většinu stanovených požadavků

VI. Jazyková úroveň práce:

1. Výborná
2. Velmi dobrá
3. Dobrá
4. Podprůměrná

VII. Náročnost zpracování tématu:

1. Velmi vysoká
2. Vysoká
3. Střední
4. Nízká

Vyjádření oponentky bakalářské práce:

Výběrem tématu a textů pro svou bakalářskou práci učinil Jaroslav Nič obdivuhodnou volbu, neboť se jedná o dva intelektuálně i emočně náročné texty a zaměření na otázku nucené volby v situaci radikální nesvobody ve vztahu k těmto dílům vyžaduje až bolestivé úvahy o

otázkách morální síly a odpovědnosti za rozhodnutí a činy v situacích extrémní hrůzy a utrpení. Úkolu se autor práce zhostil s výjimečným zaujetím a odpovědností a předkládaná práce tak výrazně převyšuje standard obvyklý na této úrovni. Analýza primárních textů vychází z široké teoretické základny, jež zahrnuje stěžejní teze významných myslitelů existencialismu relevantní pro zvolené téma. Úvahy o nevyhnutelnosti volby a existenciální úzkosti vyvěrající z odpovědnosti za učiněné rozhodnutí vycházejí z učení Jeana-Paula Sarta a P. J. Tillicha. Možnosti existence, otázky autentičnosti bytí a problematika volby v totalitní nesvobodě jsou formulovány podle myšlenek Václava Havla a Martina Heideggera. Jaroslav Nič přebírá část filozofického základu z Petříčkova *Úvodu do současné filozofie* (1997), podstatnou část filozofické literatury však studuje ve vlastních dílech autorů (Buber, Havel, Heidegger, Tillich). Získané poznatky zprostředkovává nadmíru kvalifikovaně a efektivně je využívá při vlastní interpretaci textů. Autoři románů jsou představeni se zvláštním zřetelem k životním zkušenostem, jež formovaly jejich postoje a hodnoty a které se promítají do jejich tvorby. Analytická část práce dokládá hluboký vhled do psychiky a prožívání protagonistů románů, jimž se autor práce věnuje jednotlivě v samostatných podkapitolách. Při filozoficko-psychologické analýze jednání postav a jejich rozhodnutí zaujímá Jaroslav Nič velmi zralý a citlivý přístup. S odkazem na relevantní autory (Buber, Heidegger, Marcel) rozlišuje mezi svobodnými a vynucenými volbami, za něž osoby, jež byly k tragickým rozhodnutím přinuceny nadmíru drastickým způsobem, nenesou odpovědnost. Demonstruje mimo jiné, jak vlivem extrémní traumatické zkušenosti vrcholící totálním psychickým kolapsem hraničícím se šílenstvím dochází u Winstona a Julie v Orwellově románu k radikální mentální transformaci, která přetrvá po zbytek jejich života a omezí jejich bytí na přežívání podle ideálů Strany. Geniálním sadistickým tahem jejich mučitele však mají za viníky sebe sama. V případě Sophie ve Styronově románu vidí Jaroslav Nič zásadní rozdíl v Sophiině mateřství a úzké vazbě na blízké osoby (rodinu), jež motivují její rozhodnutí a činy. V případě její osudové volby autor práce poukazuje na to, že podobně jako v Orwellově románu nese odpovědnost za smrt Sophiiny dcery sadistický manipulátor, který postaví matku do absurdní, zničující pozice. Při srovnání obou románů dochází Jaroslav Nič k závěru, že osud Sophie ve Styronově románu je tragičtější nežli pozice Orwellových protagonistů v tom smyslu, že Sophiiny volby byly vždy motivovány výlučně péčí o druhé a její osudné rozhodnutí má za následek trvalý a neslábnoucí „psychický teror“, z něhož není jiného úniku než ukončení vlastní existence. Práce je psaná v češtině, čtivým, vysoce kultivovaným jazykem. Prokázané akademické kompetence včetně zvládnutí citačních postupů jsou na vysoké úrovni a podtrhují obsahovou i formální kvalitu práce.

Práce splňuje a přesahuje požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji doporučuji k ústní obhajobě.

Navrhovaná známka: výborně

Otázky k obhajobě:

1. V Sophiině případě zmiňujete význam naděje na záchranu syna. Hraje v ní nějakou roli její víra? Můžete stručně shrnout, jak se její víra pod vlivem extrémních okolností vyvíjí?
2. Vyznívá jakákoliv možnost naděje z románů v obecné rovině?

Podpis oponentky bakalářské práce:.....

Datum:

20.8. 2023